

תוכן עניינים

2.....	תזכיר חוק
2.....	א. שם החוק המוצע
2.....	ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים
3.....	ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות
3.....	ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות
3.....	ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר
4.....	תזכיר חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2) (שליחת מסרים על ידי גופים ציבוריים באופן דיגיטלי), התשפ"א-2021
4.....	1. שינוי שם החוק
4.....	2. תיקון סעיף 1
4.....	3. הוספת פרק א' וסעיף 1א
4.....	"פרק א': פנייה לגופים ציבוריים באופן דיגיטלי
4.....	4. הוספת פרקים ב'-ד'
4.....	"פרק ב': שליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים
9.....	פרק ד': הוראות שונות"
9.....	5. תיקון סעיף 5
10.....	6. שינוי שם התוספת
10.....	7. הוספת תוספת שניה, תוספת שלישית, תוספת רביעית ותוספת חמישית
10.....	"תוספת שניה
10.....	(ההגדרה "גוף ציבורי" בסעיף 3א)
11.....	תוספת שלישית
11.....	(ההגדרה "מען דיגיטלי" בסעיף 3א)
11.....	תוספת רביעית
11.....	(מסרים לעניין סעיף 3ג(2)(ו))
11.....	8. תיקון חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965
13.....	דברי הסבר

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2) (שליחת מסרים על ידי גופים ציבוריים באופן דיגיטלי), התשפ"א-2021.

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

כיום, הדרך הרווחת להעברת מסרים מגופים ציבוריים לציבור היא באמצעות דיוור פיס, על אף שדרכי ההתקשרות המקובלות והרווחות היום בציבור נעשות באמצעים דיגיטליים (דואר אלקטרוני, מסרונים וישימונים ואתרים שונים שמאפשרים תקשורת בין אנשים).

מטרת תיקוני החקיקה המוצעים היא להתאים את אופן שליחת המסרים על ידי גופים ציבוריים לעידן הדיגיטלי, ולאפשר שליחה של מסרים על ידי גופים ציבוריים באמצעים דיגיטליים למי שהסכים לכך, גם במקומות בהם נקבע בחקיקה כי יש לשלוח את המסר באופן פיזי (למשל על ידי הדואר), תוך קביעת סטנדרטים מחייבים לשליחת מסרים אלה.

דיוור דיגיטלי יאפשר את שליחת המסר באופן מידי בערוץ זמין, אמין, נגיש מאובטח, מהימן וזול, תוך שמירת פרטיותו של הנמען. בכך, בכוחו של הדיוור הדיגיטלי ליעל את תהליך התקשורת עם גופים ציבוריים, הן מנקודת המבט של הפרט שיקבל את המסר והן מנקודת המבט של הגוף הציבורי.

עיקר 1 – רישומו של מען דיגיטלי

מוצע לתקן את חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), כך שלפרטי החובה במרשם האוכלוסין יתווסף פרט של "מען דיגיטלי". כל תושב, כהגדרתו בחוק מרשם האוכלוסין, יהיה מחויב למסור לפקיד הרישום ברשות האוכלוסין את פרטי המען הדיגיטלי שלו, אם הם מצויים בחזקתו של תושב והתושב עושה בהם שימוש לקבלת מסרים. פרטי מען דיגיטלי הם כתובת דואר אלקטרוני של התושב ומספר טלפון נייד שלו. רישום המען הדיגיטלי יעשה על ידי פקיד הרישום באופן שיוודא שהתושב יודע ויכול לעשות שימוש במען הדיגיטלי ותוך יידוע התושב על כך שהמען הדיגיטלי ישמש גופים ציבוריים לשליחת מסרים אליו במקום הדואר.

עיקר 2 – קביעת סטנדרטים לשליחת מסר באופן דיגיטלי על ידי גוף ציבורי

מוצע לקבוע סטנדרטים מחייבים לשליחת מסרים באופן דיגיטלי על ידי גופים ציבוריים. בין היתר, מטרתם של סטנדרטים אלה היא להבטיח שהמסר יישלח רק לנמען שלא הודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי, שאופן שליחת המסר לא יפגע בפרטיותו של הנמען, שהמסרים נגישים לנמען וששליחת המסר לא תהווה מטריד לנמען (קרי שהגוף הציבורי לא יעשה שימוש במען הדיגיטלי על מנת לשלוח "דואר זבל" (SPAM) לנמען).

עיקר 3 – דיוור דיגיטלי השקול לשליחה בדואר או בדרך אחרת

מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסר באופן דיגיטלי, במקרים בהם המסר הוא מסוג המסרים הנובעים מחיקוק וכי שליחת מסר כאמור תיחשב כשקולה לדיוור בדואר או בדרך אחרת כנדרש באותו חיקוק,

אם נשלח בהתאם להוראות המפורטות בתזכיר. כך, במקום בו נקבע בחיקוק כי על גוף להמציא מסר כלשהו בדואר או בדרך אחרת, הגוף הציבורי יהיה רשאי לשלוח את המסר באופן דיגיטלי ולא בדרך הקבועה בחיקוק, ויראו בכך כאילו ענה על דרישות אותו חיקוק לאופן ההמצאה.

עיקר 4 – חזקת מסירה של מסר שנשלח באופן דיגיטלי

מוצע לקבוע כי מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך או מסר על ידי הדואר, ובכלל זה בדואר רשום, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, יראו את ההמצאה כמבוצעת – אם אין הוראה אחרת משתמעת, אם שלח גוף ציבורי מסר בהתאם להוראות תזכיר החוק, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את המסר לא בשל סירובו לקבלו או בשל הימנעותו מקבלתו. הסדר זה יהווה הסדר דיגיטלי מקביל להסדר הפיזי הקבוע בסעיף 57 לפקודת הראיות [נוסח משולב], התשל"א-1971, בו קבועה חזקת מסירה לגבי שליחת דואר, מקום בו לא נקבעה הוראה משתמעת אחרת.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

מוצע לקבוע כי על גוף ציבורי ששולח מסר באמצעות הדואר האלקטרוני על פי הוראות החוק המוצע להבטיח שהמסר יהיה נגיש על פי ההוראות החלות על שירות אינטרנט הקבועות בתקנה 35א לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013. תקנה זו מפנה לתקן ישראלי 5568 – "קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט הנכונים גם להנגשת דואר אלקטרוני". יצוין, כי בכל הנוגע להחלת החובה למסור את פרטי המען הדיגיטלי, חובה זו חלה בתנאי שהתושב עושה שימוש במען הדיגיטלי. לפיכך, ככל שתושב עם מוגבלות אינו עושה שימוש בפרט מען דיגיטלי מסוים לא תחול עליו החובה למסור פרט זה (כך למשל, אם אדם עם מוגבלות ראייה אינו עושה שימוש בהודעות טקסט כיוון שלא ניתן להנגיש אותן, לא תחול עליו חובה למסור את פרטי הטלפון הנייד שלו).

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

העלות הכרוכה בהעברת מסרים באופן דיגיטלי נמוכה בהרבה מהעברת מסרים באמצעים פיזיים ולכן המעבר לדיוור דיגיטלי צפוי להביא לחיסכון משמעותי בעלויות הדיוור והביול של הגופים הציבוריים. עלויות אלה ביחס לממשלה בלבד מוערכות בכ-200 מיליוני ש"ח בשנה לכל הפחות.

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד הדיגיטל הלאומי:

תזכיר חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2) (שליחת מסרים על ידי גופים ציבוריים באופן דיגיטלי), התשפ"א-2021

1. שינוי שם החוק
שם חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים, התשע"ח-2018 (להלן – החוק העיקרי), ישונה לשם: חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018.
2. תיקון סעיף 1
בסעיף 1 לחוק העיקרי, ההגדרות "אמצעי קשר דיגיטלי" ו"גוף ציבורי" – יימחקו;
3. הוספת פרק א'
בחוק העיקרי, אחרי סעיף 1, יבוא –
וסעיף 1א

"פרק א': פנייה לגופים ציבוריים באופן דיגיטלי

- 1א. הגדרות
בפרק זה –
"אמצעי קשר דיגיטלי" – אמצעי טכנולוגי שבחר גוף ציבורי, המאפשר לציבור לפנות אליו בפשטות מכל מקום, באמצעות האינטרנט, לרבות באמצעות דואר אלקטרוני, וכן לצרף לפנייתו קבצים;
"גוף ציבורי" – גוף המנוי בתוספת הראשונה.
4. הוספת פרקים ב'-ד'
בחוק העיקרי, אחרי סעיף 3, יבוא –

"פרק ב': שליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים

- 3א. הגדרות
בפרק זה –
"אדם" – כהגדרתו בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981;
"גוף ציבורי" – גוף המנוי בתוספת השנייה;
- "מען דיגיטלי" – מען דיגיטלי כמשמעותו בחיקוק המנוי בתוספת השלישית שנרשם בהתאם להוראות אותו חיקוק ובהתאם להוראות סעיף 3ב;
"הרשם" – הגורם האמון על מרשם שבו רשום מען דיגיטלי;

חובות יידוע של 3.ב. בעת רישום מען דיגיטלי של אדם יודיע הרשם
הרשם בעת רישום לאדם את הפרטים הבאים :
מען דיגיטלי

(1) המען הדיגיטלי ישמש גופים ציבוריים
לשליחת מסרים באופן דיגיטלי והאדם רשאי
להודיע בכל עת שאינו מעוניין לקבל מסרים למען
הדיגיטלי מגופים ציבוריים. הודיע אדם כאמור –
יודיע לו הרשם כי המען הדיגיטלי יוכל לשמש
לשליחת מסרים בהתאם לאמור בסעיף 3ג(4);

(2) חזקת מסירה לפי כל דין עשויה לחול לגבי
מסר ששלח גוף ציבורי למען הדיגיטלי גם אם לא
בדק את המען הדיגיטלי כאמור;

(3) היה האדם קטין – עד הגיעו לגיל 18 לא
ישמש המען הדיגיטלי לשליחת מסרים אלא אך
ורק לשליחת סוגי מסרים המפורטים בתוספת
הרביעית; תוקנה התוספת הרביעית – יודיע השר
לכל קטין שלא הודיע לרשם שאינו מעוניין לקבל
מסרים למען דיגיטלי על שינוי התוספת ועל
אפשרותו להודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים
למענו הדיגיטלי.

דיוור דיגיטלי על 3.ג. גוף ציבורי רשאי לשלוח למען מסר באופן דיגיטלי,
ידי גוף ציבורי אם התקיימו כל התנאים הבאים :

(1) הגוף ציבורי שלח את המסר בעת הפעלת
סמכויותיו ותפקידיו הציבוריים;

(2) המסר הוא אחד מהמסרים הבאים :

(א) המסר הוא מסוג המסרים הנובע
מחיקוק ובלבד שלא נקבעה הוראה אחרת
באותו חיקוק שעניינה שליחת מסר באופן
דיגיטלי;

(ב) המסר מכיל מידע אישי אודות
הנמען;

(ג) המסר מותאם אישית לנמען ומטרתו להודיע לנמען על עניין שעשוי להשפיע עליו באופן משמעותי ;

(ד) המסר מזהיר או מנחה את הנמען לבצע פעולה בגין מצב חירום ;

(ה) המסר הוא מסוגי המסרים שהנמען נתן את הסכמתו לגוף הציבורי לקבל למען הדיגיטלי ;

(ו) על אף האמור בסעיפי משנה (א)-(ה), היה הנמען קטין – יהיה המסר אחד מהמסרים המנויים בתוספת הרביעית בלבד ;

(3) המסר נשלח לכל הפחות לאחד מפרטי המען הדיגיטלי של הנמען ;

(4) הנמען לא הודיע לרשם שאינו מעוניין לקבל מסרים למען דיגיטלי, או שהתקיים אחד מן התנאים הבאים בלבד :

(א) מסר המותאם אישית לנמען ומטרתו להזהיר או להנחות את הנמען לבצע פעולה בגין מצב חירום ;

(ב) אחת לשנה, על ידי הרשם, על מנת לברר אם מעוניין לקבל מסרים מגופים ציבוריים למענו הדיגיטלי ;

(5) המסר נשלח באופן הבא :

(א) המסר ניתן לשמירה ולאחזור ;

(ב) ננקטו אמצעי הגנה סבירים מפני פגיעה או מפני שיבוש של המסר או של תהליך שליחתו ;

(ג) ננקטו אמצעים על מנת להבטיח ברמת ודאות גבוהה שלא נעשה שינוי בתוכן המסר מעת שליחתו ועד לקבלתו אצל הנמען ;

(ד) המסר נשלח באופן מהימן ומאובטח, בשים לב לרגישות המידע אותו הוא מכיל ותוך התחשבות בנוחות השימוש של הנמען ;

(6) היה המען הדיגיטלי דואר אלקטרוני – המסר יהיה נגיש על פי ההוראות החלות על שירות אינטרנט הקבועות בתקנה 35א לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013.

(א) היה המסר מסוג המסרים כאמור בסעיף 3ג(2)(א), ייחשב המסר כשקול לדיוור בדואר או בדרך אחרת, ובלבד שלא נקבע בחיקוק כי ההמצאה תיעשה במסירה ביד או במסירה אישית בלבד, ואם התקיימו התנאים הבאים :

דיוור דיגיטלי
השקול לשליחה
בדואר או בדרך
אחרת

(1) התנאים המנויים בסעיף 3ג ;

(2) הגוף הציבורי תיעד את משלוח המסר ;

(3) מקום בו קיימת חזקת מסירה לפי דין – המסר כלל יידוע בדבר קיומה של חזקת מסירה כאמור, באופן בולט, ברור ושאין בו כדי להטעות ;

(4) אמצעי שליחת המסר כלל מנגנון חיווי על כשל בהעברת המסר ולא התקבל חיווי על כשל כאמור ;

(5) הגוף הציבורי ציין במסר כתובת דיגיטלית או דרך התקשרות מרחוק אחרת שתאפשר לנמען ליצור קשר עם הגוף הציבורי בעניין המסר ;

(6) היה המען הדיגיטלי דואר אלקטרוני – הגוף הציבורי נקט באמצעים הנדרשים על מנת להבטיח ברמת ודאות גבוהה שהמסר הגיע לתיבת הדואר הנכנס של המען אלא אם הנמען קבע כי הדואר לא יגיע לתיבת זו; "תיבת הדואר הנכנס" – תיבת הדואר הראשית בדואר האלקטרוני שבה מתקבלות הודעות כברירת מחדל, ממענים שאינם מזהים כמענים לא רצויים;

(7) כלל החיקוק דרישה לשליחת המסר בדואר רשום או במכתב רשום (בסעיף זה – דואר רשום) –

(א) הגוף הציבורי שלח את המסר לכל פרטי המען הדיגיטלי הרשומים והנמען אישר את קבלת המסר;

(ב) ואם הנמען לא אישר את קבלת המסר – המסר יישלח פעם נוספת לאחר שבעה ימים ממשלוח המסר הראשון לשניים מפרטי המען הדיגיטלי (בסעיף זה – משלוח המסר השני); ואם הנמען לא אישר את קבלת המסר לאחר משלוח המסר השני – ישלח הגוף הציבורי את המסר למען הדיגיטלי בדרך אחרת, לרבות בדרך של מסר קולי;

(8) כלל החיקוק דרישה לאישור קבלת המסר, למסירתו כנגד חתימה, למסירה ביד או למסירה אישית – הנמען אישר את קבלת המסר;

(9) בסעיף זה – "אישר את קבלת המסר" לרבות קיומו של חיווי בדבר הצגת המסר לנמען לאחר שהזדהה באופן דיגיטלי.

חזקת מסירה מקום 3ה. מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך או מסר על ידי הדואר, ובכלל זה בדואר רשום, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, רואים את ההמצאה כמבוצעת – אם אין הוראה אחרת משתמעת, אם שלח גוף ציבורי מסר בהתאם לסעיף 3ד לאותו נמען - בתום ארבעה ימי עסקים מיום משלוח המסר, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את המסר לא בשל סירובו לקבלו או בשל הימנעותו מקבלתו;

סייג לסעיף 3ג 13. על אף האמור בהוראות סעיף 3ג, גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסר באופן דיגיטלי שלא בהתאם להוראות הקבועות בסעיף האמור, במסגרת מענה פרטני מיידי לאדם שפנה לגוף הציבורי באופן דיגיטלי ובכלל זה במסגרת צריכת שירות דיגיטלי מהגוף הציבורי.

הוראת מעבר 3ז (א) נהג גוף ציבורי לשלוח מסר באופן דיגיטלי בדרך אחרת מהדרך הקבועה בסעיף 3ג עובר לפרסומו של חוק זה ברשומות, יהיה רשאי הגוף הציבורי להמשיך לשלוח את המסרים באותה הדרך במשך 18 חודשים ממועד פרסום התיקונים לחוק זה.

(ב) השר רשאי לדחות בצו את התקופה הקבועה בסעיף משנה (א) בתקופות נוספות שהצטרותן לא תעלה על שנתיים.

פרק ד': הוראות שונות

תיקון סעיף 5 5. בסעיף 5 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "(א)", ובו, לאחר המילה "תוספת" יבוא "הראשונה".

(2) לאחר סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) גוף ציבורי, כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, רשאי להודיע בדרך של פרסום ברשומות על הצטרפותו לרשימה בתוספת השנייה.

ג) השר בהסכמת שר המשפטים רשאי לשנות בצו את התוספת הרביעית לחוק".

שינוי שם התוספת 6. בכותרת התוספת לחוק העיקרי, לאחר המילה "תוספת" יבוא "ראשונה".

7. תוספת תוספת
שניה, תוספת
שלישית, תוספת
רביעית ותוספת
חמישית
אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא :

"תוספת שניה

(ההגדרה "גוף ציבורי" בסעיף 3א)

- (1) משרד ממשלתי, לרבות יחידות הסמך שלו ;
- (2) צבא ההגנה לישראל ;
- (3) לשכת נשיא המדינה ;
- (4) הכנסת ;
- (5) משרד מבקר המדינה ;
- (6) לשכת ההוצאה לפועל ;
- (7) המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ;
- (8) משטרת ישראל ;
- (9) הרשות הארצית לכבאות ;
- (10) שירות בתי הסוהר ;
- (11) המוסד לביטוח לאומי כמשמעותו לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה-1995 ;
- (12) שירות התעסוקה כמשמעותו בחוק שירות התעסוקה, תשי"ט-1959 ;
- (13) האפוטרופוס הכללי כמשמעותו בחוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח-1978 ;
- (14) עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית.

תוספת שלישית

(ההגדרה "מען דיגיטלי" בסעיף 3א)

(1) חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965.

תוספת רביעית

(מסרים לעניין סעיף 3ג(2)(ו))

(1) מסר הנוגע לגיוסו של הקטין לשירות ביטחון;

(2) מסר הנוגע לבקשת רישיון נהיגה של הקטין.

8. תיקון חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 – בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 –

האוכלוסין,

התשכ"ה-1965

(א) בסעיף 1, לפני הגדרת "יום לפי הלוח העברי", יבוא: "חוק תקשורת דיגיטלית" - חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018.

(ב) בסעיף 1, לאחר הגדרת "יום לפי הלוח העברי", יבוא: "מען דיגיטלי" – כל אחד מהבאים:

(1) מספר טלפון נייד כמשמעותו בחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982, ביחס לרדיו טלפון נייד, המצוי בחזקתו של תושב ואשר התושב עושה בו שימוש לקבלת מסרים;

(2) כתובת דואר אלקטרונית המצויה בחזקתו של תושב ואשר התושב עושה בה שימוש לקבלת מסרים.

(1) לאחר סעיף 2(א)(11ב) יבוא "11ג) מען דיגיטלי";

(2) לאחר סעיף 5 יבוא:

"5א(א) תושב שמלאו לו 16 שנה חייב למסור לפקיד הרישום הודעה בדבר המען הדיגיטלי שלו;

(ב) עד הגיעו של תושב לגיל 18 לא ישמש המען הדיגיטלי לשליחת מסרים אלא אך ורק למסרים המנויים בתוספת הרביעית לחוק תקשורת דיגיטלית; בסמוך להגיעו של התושב לגיל 18 תישלח לכל פרטי מענו הדיגיטלי הרשומים הודעה מפקיד הרישום, לפיה מיום שימלאו לתושב 18 שנים ישמש המען הדיגיטלי לשם שליחת מסרים מגוף ציבורי בהתאם להוראות חוק תקשורת דיגיטלית וכי באפשרותו להודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי כאמור;

(ג) בעת מסירת הודעה בדבר המען הדיגיטלי יודיע התושב אם אינו מעוניין לקבל למענו הדיגיטלי מסרים מגופים ציבוריים;

(ד) פקיד הרישום יודיע לתושב בדבר משמעות הרישום של מען דיגיטלי במרשם האוכלוסין ובדבר משמעות אי סירובו לקבלת מסרים מגופים ציבוריים, בהתאם להוראות סעיף 3ב לחוק תקשורת דיגיטלית;

(ה) פקיד הרישום יאמת שהגישה למען הדיגיטלי נמצאת בשליטת התושב ויערוך את תהליך מסירת ההודעה בדבר מען דיגיטלי באופן שיעיד על כך שהתושב יודע כיצד לעשות בו שימוש".

(3) בסעיף 19ג, לאחר המילים "שינוי של מען" יבוא "או מען דיגיטלי" ובסוף הסעיף יבוא "ובלבד שפקיד הרישום ביצע את הפעולות כאמור בסעיף 5א(ג)(3)".

(4) בסעיף 35(ג), במקום המילים "לפי הסעיפים 5-7" יבוא "לפי סעיפים 5, 6, 7".

(5) מיום כניסת תיקון זה לתוקף ולמשך שנתיים -

(א) פקיד הרישום מוסמך לפנות לתושב כדי ליידע אותו בדבר חובתו למסור את מענו הדיגיטלי כאמור בסעיף 5א לחוק זה;

(ב) לצורך כך יקבל פקיד הרישום מן הגופים הציבוריים המפורטים להלן, את פרטי ההתקשרות הדיגיטליים של התושבים שמופיעים במאגרי המידע של גופים אלו, ויהיה רשאי לפנות אל תושב באמצעות המידע שיקבל או באמצעות המידע שבידיו;

- (1) המוסד לביטוח לאומי ;
- (2) רשות המיסים ;
- (3) משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ;
- (4) משרד הביטחון ;
- (5) צבא ההגנה לישראל ;
- (6) רשות התקשוב הממשלתי.

(ג) המידע שיתקבל כאמור בסעיף משנה (ב) ייקלט בקובץ שלא יכלול אבחנה בדבר הגוף שהעביר את המידע, יישמר בידי פקיד הרישום רק לצורך פניה כאמור לתושב, ויימחק בסמוך לאחר קבלת הודעת התושב בדבר מענו הדיגיטלי, ולכל היותר בתוך שנתיים ממועד קבלת המידע.

(ד) תושב שקיבל פניה מפקיד הרישום כאמור בסעיף משנה (א) יהיה חייב לעדכן את פקיד הרישום בדבר מענו הדיגיטלי בתוך 10 יום.

(6) תחילתו של חוק זה מיום הודעת מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה כי הרשות השלימה את היערכותה הטכנולוגית לרישום המענים הדיגיטליים ולהעברתם לגופים ציבוריים.

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי

סעיף 1 מוצע לשנות את שם החוק – חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים, התשע"ח-2018 לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018 (להלן – החוק העיקרי). זאת על מנת לשקף את השינוי המוצע בחוק, לפיו יקבעו בו הוראות שעניינן שליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים לאדם, בנוסף להוראות הקבועות בחוק כיום הקובעות את חובתו של גוף ציבורי לאפשר לכל אדם לפנות אליו באופן דיגיטלי.

סעיפים 2 ו-3 מוצע לחלק את החוק העיקרי לפרקים כך שתהיה אבחנה בין פרק א' שענייננו פנייה לגופים ציבוריים באופן דיגיטלי ובין פרק ב' שעניינו שליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים (כמפורט בסעיף 4 להלן). בהתאם, מוצע להעביר את ההגדרות "אמצעי קשר דיגיטלי" ו-"גוף ציבורי" שהיו עד כה רלוונטיות לחוק העיקרי כולו לפרק א' לחוק העיקרי.

סעיף 4 מוצע להוסיף את פרק ב' לחוק העיקרי שעניינו שליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים ולקבוע בו את ההוראות המפורטות להלן.

הוספת סעיף 3א: הגדרות.

מוצע להבהיר כי ההגדרה "אדם" משמעה כהגדרתו בחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, קרי אף חבר-בני-אדם במשמע, בין שהוא תאגיד ובין שאינו תאגיד.

מוצע כי גוף ציבורי שיחולו עליו הוראות פרק זה יהיה גוף ציבורי המנוי בתוספת השנייה בלבד. מוצע לקבוע כי מען דיגיטלי יהיה מען כמשמעותו בחיקוק המנוי בתוספת השלישית שנרשם בהתאם להוראות אותו חיקוק ובהתאם להוראות סעיף 3ב. זאת על מנת להבחין בין "מען דיגיטלי" ובין פרטי כתובת דיגיטליים אחרים שלא נרשמו בהוראות החיקוק כאמור. משמע, על "מען דיגיטלי" להירשם בהתאם להוראות אותם חיקוקים לצורך השימושים המותרים ב"מען דיגיטלי" על פי חוק זה. מוצע להגדיר רשם כגורם האמון על מרשם שבו רשום מען דיגיטלי. כפי שיפורט להלן, במסגרת תיקון זה מוצע לקבוע כי מען דיגיטלי של תושב ירשם במרשם האוכלוסין, ובהתאם פקידי הרישום, כמשמעותם בחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965 (להלן – חוק מרשם האוכלוסין), ייכנסו בגדר הגדרת "הרשם". יתכן כי בהמשך רשמים נוספים יוסמכו לרשום מענים דיגיטליים נוספים (למשל רשם החברות ורשם העמותות, כמוצע בתזכיר חוק ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים, התשפ"א-2020, שפורסם על ידי משרד המשפטים ביום 17.12.2020 (להלן – תזכיר חוק ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים)), ובהתאם גם הם ייכללו בהגדרת הרשם.

הוספת סעיף 3ב: חובות יידוע של הרשם בעת רישום מען דיגיטלי.

מוצע לקבוע כי בעת רישום מען דיגיטלי של אדם, הרשם יודיע לאדם את הפרטים הבאים:

- i. המען הדיגיטלי ישמש גופים ציבוריים לשליחת מסרים באופן דיגיטלי והאדם רשאי להודיע בכל עת שאינו מעוניין לקבל מסרים מגופים ציבוריים למען הדיגיטלי. כמו כן, במקרה בו הודיע האדם לרשם שאינו מעוניין לקבל מסרים מגופים ציבוריים למען הדיגיטלי, על הרשם יהיה להודיע כי על אף הודעתו המען הדיגיטלי יוכל לשמש לשליחת מסרים מסוימים המפורטים בסעיף 3ג(4). הסדר זה מבהיר כי כל אדם רשאי לבחור אם הוא מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי שלו מגופים ציבוריים או אם לאו. אפשרות בחירה זו ניתנת בדרך של מנגנון "אופט אאוט". קרי, ברירת המחדל לגבי אדם שמסר את מענו הדיגיטלי היא שיקבל מסרים למען הדיגיטלי, אלא אם הודיע שאינו מעוניין בכך. סעיף 3ג(4) המצוין לעיל, קובע כלל זה - לפיו גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח לנמען מסר באופן דיגיטלי רק אם הנמען לא הודיע לרשם שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי. עוד מוצע לקבוע במסגרת סעיף 3ג(4) הנ"ל חריג לכלל ולפיו גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסרים למען הדיגיטלי, על אף הודעתו של אדם שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי, במקרים הבאים בלבד: (1) מדובר במסר המותאם אישית לנמען ומטרתו להזהיר או להנחות את הנמען לבצע פעולה בגין מצב חירום. זאת מתוך התפיסה כי ישנה עדיפות לשלוח מסר לאדם למענו הדיגיטלי, גם אם ביקש שלא לעשות כן באופן רגיל, על מנת להניעו לעשות פעולות נדרשות במצב חירום שנועדו להגן על חייו, שכן בשליחת מסר באופן דיגיטלי קיימת הנחה כי ניתן להעביר את המסר לנמען באופן מיידי; (2) אחת לשנה, על ידי הרשם, על מנת לברר אם מעוניין לקבל מסרים מגופים ציבוריים למענו הדיגיטלי. זאת, על מנת להזכיר לאדם שקיימת לו האפשרות לחזור בו מהחלטתו שלא לקבל מסרים מגופים ציבוריים למען הדיגיטלי. ההנחה היא כי משלוח הודעת תזכורת כאמור פעם אחת בשנה לא מהווה הכבדה יתירה על האדם.
- ii. חזקת מסירה לפי כל דין עשויה לחול לגבי מסר ששלח גוף ציבורי למען הדיגיטלי גם אם לא בדק את המען הדיגיטלי כאמור. כפי שיפורט להלן, בסעיפים 3ג(א) ו-3ד, מוצע לקבוע כי גוף ציבורי

יהיה רשאי לשלוח מסרים באופן דיגיטלי למען הדיגיטלי במקום בו הוא נדרש לשלוח את המסר בחיקוק, וזאת גם במקום בו נקבע באותו חיקוק כי על המסר להישלח בדואר או באופן פיסי אחר. מקום בו הגוף הציבורי שלח את המסר באופן דיגיטלי על פי דרישות הסעיפים האמורים, וקיימות הוראות בחיקוק לעניין חזקת המסירה, הוראות אלה יחולו גם לגבי שליחת המסר באופן דיגיטלי. כמו כן, מוצע לקבוע בסעיף 3ה, חזקת מסירה מקום בו לא קבועה בחיקוק הוראה משתמעת אחרת בעניין, זאת בדומה להוראה הקבועה לגבי דואר בסעיף 57ג לפקודת הראיות [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן – פקודת הראיות). לפי סעיף 3ה, מקום בו שלח גוף ציבורי מסר באופן דיגיטלי בהתאם לדרישות סעיף 3ד יראו את המסירה כמבוצעת. המשמעות של ההוראות האמורות היא כי קיימת אפשרות שהמסר ששלח הגוף הציבורי, יוחזק כמסר שהתקבל אצל הנמען, גם אם הנמען לא קרא את המסר. אין בכך שינוי לעומת חזקות המסירה שקיימות כיום בדין לעניין דואר פיסי. יחד עם זאת, ולאור המעבר לעולם הדיגיטלי, מוצע לחייב את הרשם להבהיר לאדם בעת רישום המען הדיגיטלי על אפשרות של קיום חזקת מסירה כאמור, על מנת שיבין את אחריותו לבדוק אם קיבל למען הדיגיטלי מסרים מגופים ציבוריים.

iii. במקרה בו האדם קטין – מוצע לחייב את הרשם להודיע לאדם כי עד הגיעו לגיל 18 המען הדיגיטלי יוכל לשמש לשליחת סוגי מסרים המפורטים בתוספת הרביעית בלבד. סעיף 3ג(2)(ו) קובע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסרים למען דיגיטלי של קטין, רק אם הם מסוגי המסרים המנויים בתוספת הרביעית. מוצע ליידע את הקטין בדבר אפשרות זו.

יצוין, כי בנוסף לחובות ההודעה כאמור, מוצע לקבוע הוראות בעניין אופן רישום המען הדיגיטלי והחובות החלות על הרשם בעניין זה, אשר יפורטו בכל חיקוק המנוי בתוספת השלישית. ההוראות שמוצע שיחולו על פקיד הרישום של מרשם האוכלוסין יפורטו להלן.

הוספת סעיף 3ג: דיוור דיגיטלי על ידי גוף ציבורי.

מוצע לקבוע בסעיף זה סטנדרטים אשר גופים ציבוריים יהיו מחויבים בהם בעת שליחת מסרים באופן דיגיטלי, כמפורט להלן.

מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח לנמען מסר באופן דיגיטלי רק אם הגוף הציבורי שלח את המסר בעת הפעלת סמכויותיו ותפקידיו הציבוריים. דרישה זו מטרתה לקבוע כי הגוף הציבורי לא יעשה שימוש במען הדיגיטלי ובחוק זה על מנת לשלוח מסרים באופן דיגיטלי מקום בו מעמדו של הגוף הציבורי כמעמד של כל גוף פרטי אחר. כך למשל, גוף ציבורי לא יכול לשלוח מסר באופן דיגיטלי על פי חוק זה במקרה שהוא צד להליך אזרחי במסגרת הליכים משפטיים אזרחיים, או על מנת להתגבר על הוראות בהסכם התקשרות של אותו גוף עם אדם אחר.

מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסרים למען הדיגיטלי, רק אם המסר הוא מסוג המסרים המפורטים ברשימה המפורטת להלן. מטרת ההגבלה לרשימת סוגי המסרים המפורטים ברשימה בלבד, היא להבטיח שהגוף הציבורי לא יכביד על הנמען ולא ישלח לו מסרים רבים שיהוו מטרד לנמען (קרי על מנת שהגוף הציבורי לא ישלח דואר "ספאם"). רשימה זו משקפת סוגי מסרים אשר ישנה חשיבות ואף חובה שישלחו לנמען וכי יש להניח שתואמים את הסכמתו לקבל דיוור מגופים ציבוריים. מוצע לקבוע ברשימה את המסרים הבאים: (1) המסר הוא מסוג המסרים הנובע מחיקוק. הכוונה היא למקרים בהם

נקבע כי על גוף ציבורי להמציא מסרים מסוימים, כגון הודעות על קנס, על זכאות להיתר מסוים או לזכות מסוימת וכדומה. זאת, בתנאי שלא נקבעה הוראה אחרת באותו חיקוק שעניינה שליחת המסר באופן דיגיטלי. כידוע, כלל במשפט הוא כי מקום בו קיימת הוראה ספציפית בחוק מסוים, תגבור היא על הוראות כלליות שחלות בדין הכללי. לאור כלל זה, ההנחה היא כי במקום בו קבע המחוקק הוראות מתאימות לעניין ספציפי לצורך שליחת מסרים באופן דיגיטלי יש להעדיף הוראות מותאמות אלה, על פני ההסדר הכללי. על כן מוצע להבהיר, כי מקום בו קבועה בחיקוק הוראה שעניינה שליחת מסר באופן דיגיטלי ואופן שליחת המסר כאמור, הגוף הציבורי לא יהיה רשאי לשלוח את המסר באופן דיגיטלי באופן המוצע בחוק זה. הבהרה זו תאפשר גם קביעת הוראות בחקיקה בהמשך לעניין שליחת מסרים באופן דיגיטלי לעניין מקרה מסוים, מקום בו יוחלט כי ההסדר הכללי המוצע כאן אינו מתאים לנושא; (2) המסר מכיל מידע אישי אודות הנמען. לדוגמה, מידע זה יכול להיות מידע הנוגע לזכויות מסוימות העומדות לנמען והגוף הציבורי מעוניין לידע בהן את הנמען. כך למשל, כי לפי דרישה זו, ניתן להודיע לנמען על כך שהוכר כזכאי לקצבת נכות; (3) המסר מותאם אישית לנמען ומטרתו להודיע על עניין שעשוי להשפיע באופן משמעותי על הנמען. כך לדוגמה, ניתן יהיה להודיע לנמען כי יתכן שיהיה זכאי למענק מסוים, וזאת רק אם קיימות אינדיקציות המעידות על כך שאותו נמען יכול להיכלל בקבוצת הזכאים לאותו מענק; (4) המסר מזהיר או מנחה את הנמען לבצע פעולה בגין מצב חירום. מוצע כי ניתן יהיה לשלוח מסרים באופן דיגיטלי במצבי חירום; (5) המסר הוא מסוגי המסרים שהנמען נתן את הסכמתו לגוף הציבורי לקבל למען הדיגיטלי. הכוונה היא לאפשר לנמען לתת רשות לגוף מסוים לשלוח לו מסרים בנושא מסוים. כך לשם הדוגמה, יוכל הנמען להודיע לעירייה, כי הוא מעוניין לקבל דיוור בעניין שיפור התשתיות בעיר; (6) בכל הנוגע לקטין – מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח לקטין מסרים רק אם הם מנויים בתוספת הרביעית. זאת לאור ההנחה כי חלק מהמסרים הנוגעים לקטין, הם בנושאים הנתונים להחלטת האפוטרופוס וחלקם עשויים להיות רגישים, בהתחשב בעובדה כי מדובר בקטין. על כן יש לבחון אלו סוגי מסרים, הנוגעים לקטין, יש לכלול בתוספת הרביעית והם אלו שישלחו ישירות לקטין. במקרה בו שונתה התוספת הרביעית יהיה על שר הדיגיטל הלאומי (להלן – השר) להודיע לכל קטין שלא הודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למען דיגיטלי על שינוי התוספת ועל אפשרותו של הקטין להודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למענו הדיגיטלי.

מוצע לקבוע כי בעת שליחת מסר באופן דיגיטלי, על הגוף הציבורי לשלוח את המסר לכל הפחות לאחד מפרטי המען הדיגיטלי של הנמען. כפי שיפורט להלן, מוצע לקבוע בתיקון לחוק מרשם האוכלוסין, כי פרטי המען דיגיטלי יכללו כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון נייד. על מנת ליצור ודאות לכתובת הדיגיטלית אליה ישלחו מסרים מגופים ציבוריים, יש לקבוע כי גופים ציבוריים ישלחו לאדם מסרים באופן דיגיטלי לכתובות קבועות וידועות מראש. לכן מוצע לקבוע כי יש לשלוח את המסר לפרטי המען הדיגיטלי, או לכל הפחות לאחד מהם, אשר לגביהם נערך תהליך רישום אשר משקף את הסכמתו של הנמען לקבל מסרים אליהם ואשר הבהיר לנמען שקיימת אפשרות שהגוף הציבורי ישלח מסרים אליו.

כמפורט לעיל, מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסר באופן דיגיטלי לאדם, רק אם לא הודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי שלו מגופים ציבוריים. זאת, פרט לחריגים הקבועים בסעיף 3ג(4) כמפורט לעיל.

מוצע לקבוע כללים לשליחת המסר באופן דיגיטלי על ידי הגוף הציבורי, אשר יבטיחו את הגעת המסר ליעדו באופן מהימן ובטוח. בכלל זה מוצע לקבוע כי המסר יישלח באופן הניתן לשמירה ולאחזור; כי בשליחת המסר יינקטו אמצעי הגנה סבירים מפני פגיעה או שיבוש של המסר או של תהליך שליחתו; כי ננקטו אמצעים על מנת להבטיח ברמת ודאות גבוהה שלא נעשה שינוי בתוכן המסר מעת שליחתו ועד לקבלתו אצל הנמען; וכי המסר נשלח באופן מהימן ומאובטח, בשים לב לרגישות המידע אותו הוא מכיל ותוך התחשבות בנוחות השימוש של הנמען. ההוראה האחרונה מטרתה להבטיח כי אופן שליחת המסר יותאם לרגישות המידע המצוי באותו מסר. כך למשל, במקרה בו מדובר במסר ברמת רגישות גבוהה (למשל מסר המעיד על מצבו הכלכלי של אדם), יידרש הגוף הציבורי לנקוט באמצעים על מנת להבטיח שרק הנמען יוכל לצפות במסר. למשל על ידי מתן אפשרות לנמען לצפות במסר רק לאחר שעבר תהליך הזדהות. מוצע לקבוע כי בעת שליחת המסר לדואר אלקטרוני המסר יהיה נגיש על פי ההוראות החלות על שירות אינטרנט הקבועות בתקנה 35 לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013. תקנה זו מפנה לתקן ישראלי 5568 - קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט הנוגעים גם להנגשת דואר אלקטרוני.

הוספת סעיף 23: דיוור דיגיטלי השקול לשליחה בדואר או בדרך אחרת.

כאמור לעיל, מוצע לקבוע כי גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסר באופן דיגיטלי כמפורט בסעיף 3ג, במקרים בהם המסר הוא מסוג המסרים הנובעים מחיקוק. בסעיף זה מוצע לקבוע כי שליחת מסר כאמור תיחשב כשקולה לדיוור בדואר או בדרך אחרת כנדרש באותו חיקוק. הכוונה היא כי במקום בו נקבע בחיקוק כי על גוף להמציא מסר כלשהו בדואר או בדרך אחרת, הגוף הציבורי יהיה רשאי לשלוח את המסר באופן דיגיטלי ולא בדרך הקבועה בחיקוק, ויראו בכך כאילו ענה על דרישות אותו חיקוק לאופן ההמצאה. לדוגמה, סעיף 237(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, קובע כי "מסמך שיש להמציאו לאדם לפי חוק זה, המצאתו תהיה באחת מאלה: (1) במסירה לידו; ובאין למצאו במקום מגוריו או במקום עסקו - לידי בן משפחתו הגר עמו ונראה שמלאו לו שמונה עשרה שנים, ובתאגיד ובחבר בני-אדם - במסירה במשרדו הרשום או לידי אדם המורשה כדין לייצגו; (2) במשלוח מכתב רשום לפי מענו של האדם, התאגיד או חבר בני האדם, עם אישור מסירה; בית המשפט רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה כתאריך ההמצאה". על פי המוצע, גוף ציבורי שנדרש להמציא לאדם מסמך לפי החוק כאמור, יהיה רשאי לבצע את ההמצאה גם באופן דיגיטלי (בהתאם להוראות סעיף 23) ושליחת המסר באופן דיגיטלי כאמור, תהא שקולה לדרכי ההמצאה הנדרשות בסעיף 237(א). בהתאם לכך, בית המשפט יהיה רשאי לראות את התאריך שבאישור המסירה שניתן לשליחת המסר באופן דיגיטלי כתאריך ההמצאה של שליחת המסר. מוצע לקבוע כי שליחת מסר באופן דיגיטלי תיחשב כשקולה לדיוור בדואר או בדרך אחרת כנדרש באותו חיקוק ובלבד שלא נקבע בחיקוק כאמור כי המצאת המסר תעשה רק בדרך של מסירה ביד או במסירה אישית. זאת להבדיל ממקום בו נקבע בחיקוק כי אחת הדרכים לביצוע ההמצאה היא מסירה ביד או מסירה אישית. במקרה כזה גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח את המסר באופן דיגיטלי. ההנחה היא כי במקום בו קבע המחוקק כי נדרש לבצע את ההמצאה במסירה ביד או במסירה אישית בלבד, קיימת חשיבות מיוחדת להמציא את המסר כאופן זה, בין אם לצורך וידוא כי המסר התקבל או בין אם לצורך אחר.

עוד מוצע לקבוע, כי שליחת מסר באופן דיגיטלי תיחשב כשקולה לדיוור בדואר או בדרך אחרת כנדרש באותו חיקוק, רק אם התקיימו התנאים הבאים :

א. התנאים המנויים בסעיף 33. אשר כמפורט לעיל קובעים את הסטנדרטים הנדרשים מגוף ציבורי בעת שליחת כל מסר באופן דיגיטלי.

ב. הגוף הציבורי תיעד את משלוח המסר. בשים לב לכך שמדובר בשליחת מסר על פי דרישת חיקוק ישנה חשיבות לתעד את שליחת המסר.

ג. מקום בו קיימת חזקת מסירה לפי דין, המסר כלל יידוע באופן בולט, ברור ושאין בו כדי להטעות את קיומה של חזקת המסירה כאמור. מטרתה של דרישה זו היא לחייב את הגוף הציבורי להסב את תשומת ליבו של הנמען לכך שיתכן שיהיה מוחזק כמי שקיבל את המסר, גם אם לא קרא אותו.

ד. אמצעי שליחת המסר כלל מנגנון חיווי על כשל בהעברת המסר ולא התקבל חיווי על כשל כאמור. על מנת להבטיח ככל הניתן את ביצוע שליחת המסר באופן דיגיטלי כנדרש מהגוף הציבורי על פי חיקוק, מוצע לחייב את הגוף הציבורי להכליל באמצעי שליחת המסר מנגנון חיווי על כשל בהעברת המסר, ולהבהיר כי שליחת המסר באופן דיגיטלי תהא שקולה לדואר, רק אם לא התקבל חיווי כאמור.

ה. הגוף הציבורי ציין במסר כתובת דיגיטלית או דרך התקשרות מרחוק אחרת שתאפשר לנמען ליצור קשר עם הגוף הציבורי בעניין המסר. מטרתה של דרישה זו, היא להבטיח שלנמען תהיה כתובת לחזרה במקרה שבו המסר הגיע משובש או אם יש לו איזשהן טענות או בקשות הנוגעות למסר הספציפי. דרישה זו חשובה כדי לאזן מעט את יחסי הכוחות שבין הנמען לגוף הציבורי, ותייעל את התקשורת ביניהם.

ו. היה המען הדיגיטלי דואר אלקטרוני – הגוף הציבורי נקט באמצעים הנדרשים על מנת להבטיח ברמת ודאות גבוהה שהמסר הגיע לתיבת הדואר הנכנס של הנמען, אלא אם הנמען קבע כי הדואר לא יגיע לתיבת זו. מוצע להגדיר בסעיף זה "תיבת דואר הנכנס" – תיבת הדואר הראשית בדואר האלקטרוני שבה מתקבלות הודעות כברירת מחדל, ממענים שאינם מזוהים כמענים לא רצויים. בתוכנות דואר אלקטרוני שונות, קיימת מערכת ניתוב אוטומטית המפנה דיוור אותו מזהה המערכת כבלתי רצוי לתיבת "דואר זבל", על מנת שהנמען לא יקבל התראה ויוטרד בגין כל דיוור שכזה. מוצע לדרוש מהגוף הציבורי לנקוט באמצעים הנדרשים על מנת להבטיח ברמת ודאות גבוהה שמערכת ניתוב כאמור לא תזהה את המסר כמסר אותו יש לנתב לתיבת דואר הזבל. אולם חובה זו לא תחול מקום בו הנמען קבע בעצמו כי דיוור מהגוף הציבורי או מסר מעין המסרים ששלח הגוף הציבורי ינותבו ישירות לתיבת דואר הזבל. מקום בו הנמען בחר בכך, למרות שהוסבר לו אילו מסרים יתכן ויישלחו למען הדיגיטלי והמשמעות הנגזרות מכך בעת מסירת המען הדיגיטלי (כאמור בסעיף 33ב2), אין להטיל את האחריות לכך על הגוף הציבורי.

ז. מקום בו כלל החיקוק דרישה לשליחת המסר בדואר רשום או במכתב רשום, מוצע לקבוע תנאים נוספים שיתווספו לתנאים שפורטו לעיל על מנת שיראו בשליחת המסר באופן דיגיטלי כשקולה לדרישה שבחיקוק, כיוון שההנחה היא שבמקום בו קבע המחוקק דרישה לשליחת המסר בדואר

רשום ולא בדואר רגיל, ביקש המחוקק כי הגוף השולח ישקיע מאמצי השתדלות גדולים יותר על מנת שהמסר יגיעו ליעדו. כיום, סעיף 56א(ד) לחוק הדואר, התשמ"ו-1986 (להלן – חוק הדואר), מגדיר "דבר דואר רשום" כך: "דבר דואר שנשלח באמצעות בעל רישיון, באופן הכולל, בין השאר, רישום בעת הקבלה, ניסיון מסירה במען הנמען, מסירה כנגד חתימה, לרבות אפשרות קבלת אישור מסירה ומסירת הודעת דואר רשום במקרה שבו לא התאפשרה מסירה כנגד חתימה כאמור". קרי, נדרש אישור לקבלת דבר הדואר הרשום על ידי הנמען, או לכל היותר השתדלות להשיג את קבלת אישורו של הנמען כאמור. לכן, מוצע לקבוע כללים לשליחת המסר באופן דיגיטלי מקום בו החיקוק קבע כי על המסר להישלח בדואר רשום, אשר יהווה דרישות דיגיטליות מקבילות לדרישות הפיזיות המפורטות בחוק הדואר כאמור. על פי המפורט להלן:

1. הגוף הציבורי שלח את המסר לכל פרטי המען הדיגיטלי הרשומים והנמען אישר את קבלת המסר. כאמור, פרטי המען הדיגיטלי יכולים לכלול פרטי קשר שונים, דוגמת טלפון סלולרי ודואר אלקטרוני. יתכנו מקרים בהם אדם ימסור רק פרט קשר אחד כמענו הדיגיטלי, למשל במקרה בו אין בשימוש אחד מפרטים אלה. בכל הנוגע לדואר רשום, מוצע לחייב את הגוף הציבורי לשלוח את המסר לכלל פרטי המען הדיגיטלי הרשומים כדרך לנקוט בכל האמצעים האפשריים על מנת שהמסר יגיעו ליעדו. כן מוצע לקבוע כי שליחת המסר באופן דיגיטלי תחשב שקולה לדואר רשום אם הנמען אישר את קבלת המסר.

2. במקום בו הנמען לא אישר את קבלת המסר, על הגוף הציבורי יהיה לשלוח את המסר פעם נוספת לאחר שבעה ימים ממשלוח המסר הראשון לשניים מפרטי המען הדיגיטלי (בסעיף זה – משלוח המסר השני). דרישה זו מבהירה כי במקום בו לא רשומים לנמען שני פרטי קשר דיגיטליים כמען דיגיטלי שליחת המסר לפרט קשר אחד בלבד לא תהווה המצאה השקולה להמצאה בדואר רשום; במקרה בו הנמען לא אישר את קבלת המסר לאחר משלוח המסר השני – יישלח הגוף הציבורי את המסר למען הדיגיטלי בדרך אחרת, לרבות בדרך של מסר קולי (בסעיף זה – משלוח המסר השלישי). לאחר משלוח המסר השלישי, יראו בתהליך שליחת המסר כאמור כשקול להמצאת המסר בדואר רשום, גם אם לא התקבל אישר מסירה מהנמען, וזאת בדומה להסדר הקבוע בחוק הדואר.

ח. מקום בו כלל החיקוק דרישה לאישור קבלת המסר, למסירתו כנגד חתימה, למסירה ביד או למסירה אישית מוצע לקבוע כי יראו בשליחת המסר באופן דיגיטלי כשקולה לדרישה שבחיקוק רק אם הנמען אישר את קבלת המסר. זאת על מנת להתאים את הדרישות להמצאה באופן דיגיטלי לתנאים הנדרשים בחיקוק בעת משלוח פיסי, באופן אשר ישקף את מידת הוודאות בהגעת המסר ליעדו אשר נדרשה באותו חיקוק.

ט. מוצע לקבוע כי "אישור קבלת המסר" – כנדרש בסעיפים קטנים (6) ו-(7) יכול להיחשב לא רק אישור פוזיטיבי של הנמען שקיבל את המסר (למשל על ידי סימון דיגיטלי במשבצת המתאימה לכך), אלא גם במקרה שבו קיים חיווי לכך שהמסר הוצג לנמען לאחר שהזדהה באופן דיגיטלי.

כך למשל, אם המסר הוצג לנמען בעת שנכנס לאזור האישי הממשלתי לאחר תהליך הזדהות, ניתן יהיה לראות ב"לוג" (קובץ יומן ממוחשב) המתעד את כניסתו של הנמען המזוהה לאזור האישי שבו מוצג המסר כאישור מסירה, גם אם הנמען לא סימן שקיבל את המסר. זאת מכיוון שתכלית הבטחת הגעת המסר ליעדו, העומדת בבסיס הדרישה בחיקוק לקבלת אישור מסירה, הושגה גם אם הנמען לא ביצע פעולה על מנת לאשר זאת.

יצוין, כי תזכיר ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים, העוסק בין היתר בשליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים לתאגידים (ולא תושבים), כולל גם כן הוראות שעניינן דיוור דיגיטלי השקול לשליחה בדואר או בדרך אחרת (ראו סעיפים 3-5 לתזכיר ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים). הציבור רשאי להעיר בנושא זה לכל אחד משני התזכירים וההערות תילקחנה בחשבון במסגרת שני התזכירים.

הוספת סעיף 3ה – חזקת מסירה מקום בו לא קבועה הוראה משתמעת אחרת.

מוצע לקבוע כי מקום שחיקוק מתיר או מחייב להמציא מסמך או מסר על ידי הדואר, ובכלל זה בדואר רשום, בין שהוא נוקט לשון "המצאה" ובין שהוא נוקט לשון "נתינה" או "שליחה" או לשון אחרת, רואים את ההמצאה כמבוצעת – אם אין הוראה אחרת משתמעת, אם שלח גוף ציבורי מסר בהתאם לסעיף 3ג(ב) לאותו נמען – בתום ארבעה ימי עסקים מיום משלוח המסר, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את המסר לא בשל סירובו לקבלו או הימנעותו מקבלתו. מקום בו שלח גוף ציבורי מסר באופן דיגיטלי בהתאם לדרישות סעיף 3ד יראו את המסירה כמבוצעת. כאמור לעיל, סעיף מוצע זה מהווה הסדר דיגיטלי מקביל להסדר הפיזי הקבוע לגבי דואר בסעיף 57 לפקודת הראיות.

יצוין, כי תזכיר ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים, העוסק בין היתר בשליחת מסרים באופן דיגיטלי מגופים ציבוריים לתאגידים (ולא תושבים), כולל גם כן הוראות שעניינן חזקת מסירה דיגיטלית לשליחה (ראו סעיפים 6-7 לתזכיר ביצוע פעולות באמצעים דיגיטליים). הציבור רשאי להעיר בנושא זה לכל אחד משני התזכירים וההערות תילקחנה בחשבון במסגרת שני התזכירים.

הוספת סעיף 13 – סייג לסעיף 3ג.

כאמור לעיל, סעיף 3ג קובע סטנדרטים מחייבים לשליחת מסר באופן דיגיטלי שיחולו על כל גוף ציבורי (המנוי בתוספת). דרישות אלה מבטיחות את מניעתו של "ספאם" מגופים ציבוריים ואת מתן האפשרות לאדם לבחור אם הוא מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי או לא. יחד עם זאת יש צורך לאפשר גמישות מסוימת לגוף ציבורי לתקשר באופן דיגיטלי עם אדם המבקש זאת, ולתת שירות באופן דיגיטלי לאדם גם במקרה שהמסר לא עונה על דרישות סעיף 3ג, או במקרה בו הנמען ביקש שלא לקבל מסרים למען הדיגיטלי. לפיכך, מוצע לקבוע כי על אף האמור בהוראות סעיף 3ג, גוף ציבורי יהיה רשאי לשלוח מסר באופן דיגיטלי שלא בהתאם להוראות הקבועות בסעיף האמור, במסגרת מענה פרטני מידי לאדם שפנה לגוף הציבורי באופן דיגיטלי, ובכלל זה במסגרת צריכת שירות דיגיטלי מהגוף הציבורי. כך למשל, במקרה בו אדם פנה לגוף הציבורי דרך הודעה ב"פייסבוק", הגוף הציבורי יהיה רשאי להשיב לאותו אדם באמצעות הפייסבוק, על אף שמענה באופן זה לא עונה על דרישות סעיף 3ג (בין היתר משום שלא מדובר במען דיגיטלי). כך גם במקרה בו אדם משלם למשרד התחבורה באופן דיגיטלי עבור חידוש הרישיון שלו, ואותו אדם הודיע לרשם שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי, הגוף הציבורי יהיה רשאי לשלוח אישור תשלום לאותו אדם באופן דיגיטלי, על אף ששליחה כאמור לא תענה על דרישות סעיף 3ג (בין היתר משום שגוף ציבורי לא יהיה רשאי לשלוח מסרים באופן דיגיטלי לאדם שהודיע שאינו מעוניין לקבל מסרים למען הדיגיטלי שלו).

הוספת סעיף 32 – הוראת מעבר.

כאמור לעיל, סעיף 32 קובע סטנדרטים מחייבים לשליחת מסר באופן דיגיטלי שיחולו על כל גוף ציבורי (המנוי בתוספת). ואולם קיימים כבר היום מקרים רבים בהם גופים ציבוריים שולחים מסרים באופן דיגיטלי לתושבים וגופים אחרים. יתכן, כי גופים אלה לא שולחים את המסרים בהתאם לסטנדרטים הקבועים בסעיף 32, ולמעשה בהכרח לא עונים על כל התנאים כיוון שאינם שולחים את המסרים ל"מען הדיגיטלי" כהגדרתו בהצעת חוק זו. על מנת שלא להביא למצב בו גופים אלה יאלצו להפסיק את שליחת המסרים באופן דיגיטלי באופן מידי, דבר שיפגע ביעילות ובשירות שמעניק הגוף הציבורי, מוצע לקבוע כי במקרה בו גוף ציבורי נהג לשלוח מסר באופן דיגיטלי בדרך אחרת מהדרך הקבועה בסעיף 32 עובר לפרסומו של חוק זה ברשומות, יהיה רשאי הגוף הציבורי להמשיך לשלוח את המסרים באותה הדרך ב-18 חודשים ממועד פרסום התיקונים לחוק זה. על מנת לאפשר גמישות מסוימת בהתאם להתפתחויות, מוצע לקבוע כי השר יהיה רשאי לדחות בצו את התקופה האמורה בתקופות נוספות שהצטברותן לא תעלה על שנתיים.

סעיפים 5-7 התוספות לחוק.

התוספת השנייה – מוצע לאפשר לגופים ציבוריים כהגדרתם בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, שאינם מנויים בתוספת להודיע בעצמם שהם מעוניינים להיכנס להסדר המוצע בחוק זה, על ידי הצטרפותם לרשימה בתוספת השנייה.

התוספת השלישית – מוצע לקבוע כי חוק מרשם האוכלוסין ייכלל בתוספת השלישית, כך שההגדרה של מען דיגיטלי תחול על מען דיגיטלי כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין.

התוספת הרביעית – מוצע לקבוע כי המסרים שניתן יהיה לשלוח לקטין יהיו מסרים הנוגעים לגיוסו לשירות הביטחון ולבקשתו לרישיון נהיגה. מוצע לקבוע כי השר בהסכמת שר המשפטים יהיה רשאי לשנות את התוספת הרביעית.

סעיף 8 תיקון חוק מרשם האוכלוסין.

מוצע להוסיף הגדרות לחוק מרשם האוכלוסין. הגדרה אחת היא של חוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018 והגדרה שנייה היא של מען דיגיטלי, שיכלול טלפון נייד ודואר אלקטרוני. מוצע כי ההגדרה והחובה להודיע על המען הדיגיטלי תחולנה כל עוד התושב מקבל באמצעות הטלפון הנייד והדואר האלקטרוני מסרים.

מוצע לקבוע כי המען הדיגיטלי יתווסף כפרט רישום.

מוצע לקבוע כי החובה למסור לפקיד הרישום הודעה על המען הדיגיטלי תחול על תושב מגיל 16; כי המסרים שישלחו עד גיל 18 יהיו בהתאם לתוספת הרביעית לחוק השירותים הדיגיטליים וכי לקראת הגיעו של התושב לגיל 18 תישלח אליו פנייה מפקיד הרישום כדי לוודא אם הוא מעוניין לקבל מסרים למענו הדיגיטלי. מוצע לקבוע כי ההודעות שפקיד הרישום צריך למסור לתושב לפני הרישום של המען הדיגיטלי במרשם האוכלוסין תהיינה בהתאם לסעיף 32 לחוק השירותים הדיגיטליים. כן מוצע לקבוע כי עובר לרישום המען הדיגיטלי במרשם האוכלוסין, יאמת פקיד הרישום כי לתושב יש שליטה על המען הדיגיטלי וכי הוא יודע לקבל מסרים באמצעותו.

מוצע לקבוע כי התחולה של החובה לאמת כי לתושב יש שליטה על המען הדיגיטלי וכי הוא יודע לקבל באמצעותו מסרים תחול גם בעת שינוי של המען הדיגיטלי.

מוצע לקבוע כי אי עדכון מען דיגיטלי לא יהווה עבירה פלילית.

מוצע לקבוע הוראת שעה, למשך שנתיים, שבמהלכה יוכל פקיד הרישום לפנות באופן יזום לתושבים לשם קבלת הודעתם על המען הדיגיטלי ורישום הדבר במרשם. מוצע כי לשם כך יוכל פקיד הרישום להשתמש בפרטי ההתקשרות הדיגיטליים שיש בידו, או לקבל פרטי התקשרות דיגיטליים של תושבים שיש בידי גופים ציבוריים אחרים.

מוצע לקבוע כי התיקון לחוק מרשם האוכלוסין יחול מיום שמנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה יודיע כי המערכות הטכנולוגיות שלה ערוכות ליישם את החוק.